

श्री ५ को सरकार

कानून, तथा न्याय मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराजबाट बनाइबक्सेको तल लेखिए बमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

२०१८ सालको ऐन नं. ६५

स्वस्तिश्री गिरिराजस्रकचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली विराजमान मानोन्नत महेन्द्रमाला ओजस्विराजन्य अति तेजस्वी त्रिभुवन प्रजातन्त्रश्रीपद अति कीर्तिमय नेपालश्रीपद प्रोज्ज्वल नेपालतारा ॐ रामपट्ट अतुलज्योतिर्मय त्रिशक्तिपट्ट अतिप्रबल गोरखा-दक्षिणबाहु महाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्री श्री श्रीमन्महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव देवानाम् सदा समरविजयिनाम् ।

केही नेपाल ऐनहरूलाई संशोधन गर्ने, खारेज गर्ने र पुनः व्यवस्थित गरी चालू राख्न बनेको ऐन

प्रस्तावना:- केही नेपाल ऐनहरूलाई संशोधन गर्ने, खारेज गर्ने र पुनः व्यवस्थित गरी चालू राख्न वाञ्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट नेपाल को संविधानको धारा ६३ अनुसार यो ऐन बनाइबक्सेको छ-

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:- (१) यस ऐनको नाम नेपाल ऐनहरू संशोधन गर्ने, खारेज गर्ने र पुनः व्यवस्थित गरी चालू राख्ने ऐन, २०१६ रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. संशोधन:- अनुसूची १ को कालम २ मा लेखिएका नेपाल ऐनहरूमा सोही अनुसूचीको कालम ३ मा लेखिए बमोजिम संशोधन गरिएको छ ।

३. केही नेपाल ऐनहरू पुनः व्यवस्थित भै चालू रहने:- नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०१५ को धारा ५५ अन्तर्गत बनेका र यो ऐन प्रारम्भ नभएको खण्डमा उक्त धारा अन्तर्गतको घोषणा लागू हुन छोडेको ६ महीना बितेपछि निष्क्रिय हुने अनुसूची १ को कालम २ मा लेखिएका नेपाल ऐनहरू, यो ऐन प्रारम्भ हुनुभन्दा अघि भएका संशोधनहरू र दफा २ अनुसार भएका संशोधनहरू बमोजिम संशोधित रूपमा पुनः व्यवस्थित गरिएका छन् र नेपाल ऐनद्वारा खारेज, परिवर्तन वा संशोधन नभएको सम्म सोही रूपमा चालू रहने छन् ।

अधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

४. खारेजी:- अनुसूचा २ मा लेखिएको नेपाल ऐन खारेज गरिएको छ ।

क्रम संख्या	नेपाल ऐनको नाम	संशोधनहरू	कफियत
१	२	३	४
१.	लालमोहर संशोधन ऐन, २०१७	प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने ।	
२.	अदालती कारवाइ (विविध व्यवस्था) ऐन, २०१७	प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३४ को मार्जिनल नोटमा रहेको "बचाउ" शब्दको सट्टा "बाझिएमा गर्ने" भन्ने शब्दहरू राख्ने र सोही दफाको उप-दफा (३) झिक्ने ।	
३.	सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०१७	प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यका नागरिकहरूको सुविधा र विभिन्न वर्ग वा जाति वा क्षेत्रका जनताका बीचको सुसम्बन्ध कायम राख्नको लागि" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "सर्वसाधारण जनताको सुविधा कायम राख्न र विभिन्न वर्ग, पेशा वा क्षेत्रका जनताका बीच सुसम्बन्ध कायम राख्न" भन्ने शब्दहरू राख्ने र "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ (१) (ख) बमोजिम" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ११ को मार्जिनल नोटमा रहेको "र बचाउ" भन्ने शब्दहरू झिक्ने, उप-दफा (१) को "(१)" अंक झिक्ने र उप-दफा (२) झिक्ने ।	

४. नेपाल विशेष अदालत
(संशोधन) ऐन, २०१७
प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ५ झिक्ने ।
५. आवश्यक पदार्थ नियन्त्रण
(अधिकार) ऐन, २०१७
प्रस्तावनामा रहेको "नेपालका नागरिकहरूको सुविधाको लागि" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "सर्वसाधारण जनताको सुविधा कायम राख्ने" भन्ने शब्दहरू राख्ने र "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने ।
६. अष्टाचार निवारण ऐन,
२०१७
प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको नागरिकहरूको सदाचार, सुविधा र नैतिकता कायम राख्नको लागि" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "सर्वसाधारण जनताको सदाचार, सुविधा र नैतिकता कायम राख्नको लागि" भन्ने शब्दहरू राख्ने र "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३५ को मार्जिनल नोटमा रहेको "बचाउ" भन्ने शब्दको सट्टा "बाझिएमा गर्ने" भन्ने शब्दहरू राख्ने, उप-दफा (१) झिक्ने र उप-दफा (२) मा रहेको "(२)" अंक झिक्ने ।
७. नेपाल ऐन संशोधन गर्ने ऐन,
२०१७
प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिक्ने ।

३५८
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

८. राज्य रजौटा ऐन, २०१७ प्रस्तावनामा रहेको “नेपाल अधिराज्यका विभिन्न वर्ग, जाति वा क्षेत्रका जनताका बीचको सुसम्बन्ध कायम राख्ने” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “विभिन्न वर्ग, पेशा वा क्षेत्रका जनताका बीच सुसम्बन्ध कायम राख्ने” भन्ने शब्दहरू राख्ने र “नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ बमोजिम” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार” भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ७ को मार्जिनल नोटमा रहेको “र बचाउ” भन्ने शब्दहरू झिक्ने, उप-दफा (१) को “(१)” अंक झिक्ने र उप-दफा (२) झिक्ने ।
९. नेपाल एजेन्सी संशोधन ऐन, २०१७ प्रस्तावनामा रहेको “नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार” भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिक्ने ।
१०. प्राइभेट फर्म रजिष्ट्रेशन (संशोधन) ऐन, २०१७ प्रस्तावनामा रहेको “नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ बमोजिम” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार” भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिक्ने ।
११. वनियोजन (संशोधन) ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको “नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार” भन्ने शब्दहरू राख्ने ।
१२. नेपाल कारखाना र कारखानामा काम गर्ने मजदूर सम्बन्धी (संशोधन) ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको “नेपाल अधिराज्यका नागरिकहरूको स्वास्थ्य र सुविधाको लागि” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “सर्वसाधारण जनताको स्वास्थ्य र सुविधा कायम राख्ने” भन्ने शब्दहरू राख्ने र “नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५

- अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ९ झिकने ।
१३. औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपालको नागरिक-हरूको सुविधा वा आर्थिक हितको लागि" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "सर्वसमधारण जन-ताको सुविधा र आर्थिक हित कायम राख्ने" भन्ने शब्दहरू राख्ने र "नेपाल अधिराज्य-को संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३" अनुसार भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा १० झिकने ।
१४. सहकारी संस्था (संशोधन) ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ६ झिकने ।
१५. विस्फोटक पदार्थ ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा १५ झिकने ।
१६. वित्तियोजन (पेशको अनुदान) ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ४ झिकने ।
१७. ब्रेटन उड्स सम्झौता ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा १२ झिकने ।

३५०

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१८. सवारी कर ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यका नागरिकहरूको आर्थिक हितको लागि" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "सर्वसाधारण जनताको आर्थिक हित, कायम राख्ने" भन्ने शब्दहरू राख्ने र "नेपाल अधिराज्यको संविधान धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा १५ झिक्ने ।
१९. लेखा परीक्षण ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधान धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा १२ झिक्ने ।
२०. विकास समिति (तल्लो संशोधन) ऐन, २०१८ प्रस्त नाममा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिक्ने ।
२१. मालपोत (विशेष व्यवस्था) ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ६ झिक्ने ।
२२. कम्पनी (संशोधन) ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा १४ झिक्ने ।
२३. विनियोजन ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको

२४.

सार्वजनिक सुरक्षा ऐन,
२०१८

धारा ६३ अनुसार” भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ४ झिक्ने ।

प्रस्तावनामा रहेको “नेपाल अधिराज्यको सुरक्षा, नेपाल अधिराज्यभित्रको शान्ति र व्यवस्था, नेपाल अधिराज्य र अन्य राष्ट्रको सुसम्बन्ध र नेपाल अधिराज्यको विभिन्न वर्ग वा जाति वा क्षेत्रको जनताको सुसम्बन्ध कायम राख्ने” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “नेपाल अधिराज्यको सुरक्षा, शान्ति र व्यवस्था, विदेशी राज्यहरूसँग मित्रताको सम्बन्ध र विभिन्न वर्ग, पेशा वा क्षेत्रका जनताका बीच सुसम्बन्ध कायम राख्ने” भन्ने शब्दहरू राख्ने र “नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार “ भन्ने शब्दहरूको सट्टा “नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार” भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा १५ झिक्ने ।

२५.

जग्गा प्राप्ति ऐन, २०१८

प्रस्तावनामा रहेको “नेपाल अधिराज्यका नागरिकहरूको सुविधा र आर्थिक हितको लागि” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “सर्वसाधारण जनताको सुविधा र आर्थिक हित कायम राख्ने” भन्ने शब्दहरू राख्ने, र “नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार” भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा २६ झिक्ने ।

२६.

न्याय प्रशासन (विविध व्यवस्था) ऐन, २०१८

प्रस्तावनामा रहेको “नेपाल अधिराज्यका नागरिकहरूको सुविधाको लागि” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “सर्वसाधारण जनताको सुविधा कायम राख्ने” भन्ने शब्दहरू राख्ने र “नेपाल अधिराज्यको संविधान-

३५२

अधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

- को धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा २३ झिक्ने ।
२७. सरकारी मुद्रा सम्बन्धी (संशोधन) ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ८ झिक्ने ।
२८. नेपाल ऐन संशोधन गर्ने ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिक्ने ।
२९. त्रिभुवन विश्वविद्यालय (संशोधन) ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिक्ने ।
३०. औद्योगिक व्यवसाय (संशोधन) ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने ।
३१. नेपाल विशेष अदालत (संशोधन) ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यका नागरिकहरूको सुविधाको लागि र अदालतको अवहेलना हुन दिनबाट रोक्नको लागि" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "सर्वसाधारण जनताको सुविधा कायम राख्न र अदालतको अवहेलना हुन दिनबाट रोक्न" भन्ने शब्दहरू राख्ने र "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको

- राष्ट्र ऋणउठाउने ऐन,
२०१८
३३. भूमि सम्बन्धी (दोस्रो,
संशोधन) ऐन, २०१८
३४. नेपाल ऐनहरू संशोधन गर्ने
ऐन, २०१८
३५. वन ऐन, २०१८
३६. राष्ट्रिय निर्देशन ऐन, २०१८
- धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र
दफा ६ झिक्ने ।
प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको
संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने
शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको
धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र
दफा ३ झिक्ने ।
प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको
संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने
शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको
धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र
दफा ३ झिक्ने ।
प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको
संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने
शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको
धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने
र दफा ६ झिक्ने ।
प्रस्तावनामा रहेको "नेपालका नागरिक-
हरूको आर्थिक हित र सुविधाका लागि"
भन्ने शब्दहरूको सट्टा "सर्वसाधारण जनता-
को सुविधा र आर्थिक हित कायम
राख्ने" भन्ने शब्दहरू राख्ने र नेपाल
अधिराज्यको संविधानको धारा ५५
बमोजिम" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपाल-
को संविधानको धारा ६३ अनुसार"
भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ६२ झिक्ने ।
प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको
विभिन्न वर्ग वा जाति वा क्षेत्रका जनताका
बीचको सुसम्बन्ध कायम राख्ने र नेपाल
अधिराज्यको नागरिकहरूको सदाचार,
स्वास्थ्य, सुविधा वा आर्थिक हित
शिष्टाचार र नैतिकता कायम राख्नेको
निमित्त" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "विभिन्न

३५४

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

वर्ग, पेशा वा क्षेत्रका जनकाता बीच सुसम्बन्ध, सर्वसाधारण जनताको सदाचार, सुविधा, आर्थिक हित, शिष्टाचार र नैतिकता कायम राख्नको निमित्त" भन्ने शब्द राख्ने र "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा १० झिकने ।

३७. तथ्यांक (संशोधन) ऐन,
२०१८

प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिकने ।

३८. राजपरिवार खर्च व्यवस्था
(संशोधन) ऐन, २०१८

प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिकने ।

३९. आवश्यक वस्तु संरक्षण
(प्रथम संशोधन) ऐन,
२०१८

प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिकने ।

४०. गाउँ पञ्चायत ऐन, २०१८

प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ७८ झिकने ।

४१. बिर्ता उन्मूलन (संशोधन)
ऐन, २०१८

प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

४२. भूमि सम्बन्धी (तेस्रो संशोधन) ऐन, २०१८ धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ६ झिकने। प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिकने।
४३. आर्थिक ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा १६ झिकने।
४४. भादक पदार्थ (संशोधन) ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिकने।
४५. हवाई उडान कर ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा १२ झिकने।
४६. होटल कर ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा १२ झिकने।
४७. विध्वंसात्मक काम रोक्ने र विध्वंसकारीको दमन गर्ने ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ बमोजिम" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने।
४८. विनियोजन (संशोधन) ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने।
- ३५६६ २०१८ आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

४६. सिचाइ ऐन, २०१८

शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिक्ने ।

५०. बिजुली, मोटर वा पावर नाउँसारी र ठाउँसारी ऐन, २०१८

प्रस्तावनामा रहेको "नेपालका नागरिकहरूको सुविधा एवं आर्थिक हितका लागि" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "सर्वसाधारण जनताको सुविधा र आर्थिक हित कायम राख्ने" भन्ने शब्दहरू राख्ने र "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ५३ झिक्ने ।

५१. भिक्षा माग्ने (निषेध) ऐन, २०१८

प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा १३ झिक्ने ।

प्रस्तावनामा रहेको "साधारणतया नेपाल अधिराज्यको नागरिकहरूको सदाचार तथा नैतिकतालाई कायम राख्ने" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "सर्वसाधारण जनताको सदाचार र नैतिकता कायम राख्ने" भन्ने शब्दहरू राख्ने र "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ११ झिक्ने ।

५२. जासूसी ऐन, २०१८

प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको सुरक्षाको लागि" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपाल अधिराज्यको सुरक्षा कायम राख्ने" भन्ने शब्दहरू राख्ने र "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार"

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

- भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा १३ झिकने ।
५३. गाउँ पञ्चायत (संशोधन) ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ५ झिकने ।
५४. इण्डो-नेपाल औद्योगिक कर्पोरेशन ऐन, २०१८ प्रस्तावनामा रहेको "नेपालका नागरिकहरूको आर्थिक हित एवं सुविधाको लागि" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "सर्वसाधारण जनताको सुविधा कायम राख्न" भन्ने शब्दहरू राख्ने र "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ५२ झिकने ।
५५. नेपाल ऐन संशोधन गर्ने ऐन, २०१६ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिकने ।
५६. राजकाज (अपराध र सजाय) ऐन, २०१६ प्रस्तावनामा "शान्ति र व्यवस्था तथा अन्य राष्ट्रहरूसंगको सुसम्बन्ध कायम राख्न" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "शान्ति र व्यवस्था कायम राख्न र विदेशी राज्यहरूसंग मित्रताको सम्बन्ध कायम राख्न" भन्ने शब्दहरू राख्ने र "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ (१) (ख) बमोजिम" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ११ को मार्जिनल नोटमा रहेको "बचाउ" भन्ने शब्दहरूको
- आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

५७. विदेशी विनिमय (नियमित गर्ने) ऐन, २०१६
- सट्टा "बाझिएमा गर्ने" भन्ने शब्दहरू राख्न र उप-दफा (३) झिक्ने ।
प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको नागरिकहरूको आर्थिक हितको लागि" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "सर्वसाधारण जनताको आर्थिक हित कायम राख्न" भन्ने शब्दहरू राख्ने र "नेपाल अधिराज्यको विधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा २५ झिक्ने ।
प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ५ झिक्ने ।
५८. जङ्गली जीवजन्तु (संरक्षण) ऐन, २०१६
- प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ५ झिक्ने ।
५९. लालमोहर (संशोधन) ऐन, २०१६
- प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिक्ने ।
६०. नेपाल विद्युत् कर्पोरेशन ऐन, २०१६
- प्रस्तावनामा रहेको "जनताको सुविधा एवं आर्थिक हितको लागि" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "सर्वसाधारण जनताको सुविधा र आर्थिक हित कायम राख्न" भन्ने शब्दहरू राख्ने र "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३२ झिक्ने ।
६१. विनियोजन ऐन, २०१६
- प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ४ झिक्ने ।

६२. कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ९३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३२ झिकने ।
६३. आर्थिक (संशोधन) ऐन, २०१९ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ९३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ७ झिकने ।
६४. शिक्षा ऐन, २०१९ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यका विभिन्न वर्ग, जाति र क्षेत्रका जनताको सुसम्बन्ध र नागरिकहरूको सदाचार, शिष्टाचार र नैतिकता कायम राख्ने" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "विभिन्न वर्ग, पेशा वा क्षेत्रका जनताका बीच सुसम्बन्ध र सर्व-साधारण जनताको सदाचार, शिष्टाचार, र नैतिकता कायम राख्ने" भन्ने शब्दहरू राख्ने र "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ९३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा १५ झिकने ।
६५. इण्डो-नेपाल औद्योगिक कर्पोरेशन (संशोधन) ऐन, २०१९ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ९३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिकने ।
६६. नगर पञ्चायत ऐन, २०१९ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ९३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ६४ को उप-दफा (३) झिकने ।

६७. मध्वेश गोस्वारा (तेस्रो संशोधन) ऐन, २०१६ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने ।
६८. मालपोत (मिल्ला) ऐन, २०१६ प्रस्तावनामा रहेको "नेपालको नागरिकहरूको आर्थिक हितको लागि" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "सर्वसाधारण जनताको सुविधा र आर्थिक हित कायम राख्न" भन्ने शब्दहरू राख्ने र "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ११ झिकने ।
६९. विध्वंससात्मक काम रोक्ने र विध्वंसकारीको दमन गर्ने (संशोधन) ऐन, २०१६ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिकने ।
७०. आन्तरिक हुलाक वस्तु (बिमा गर्ने) ऐन, २०१६ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ६ झिकने ।
७१. आर्थिक ऐन, २०१६ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा १८ झिकने ।
७२. राष्ट्र ऋण उठाउने ऐन, २०१६ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिकने ।

७३. कम्पनी (दोस्रो संशोधन) ऐन, २०१६ प्रस्तावनामा रहेको "नेपालको नागरिकहरूको आर्थिक हितको लागि" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "सर्वसाधारण जनताको आर्थिक हित कायम राख्न" भन्ने शब्दहरू राख्ने र "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३ झिक्ने ।
७४. नेपाल राष्ट्र बैंक (तेस्रो संशोधन) ऐन, २०१६ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा १२ झिक्ने ।
७५. मालपोत (विशेष व्यवस्था (संशोधन) ऐन, २०१६ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ६ झिक्ने ।
७६. अन्तर्राष्ट्रिय विकास एशोसिएशनको सदस्यता प्राप्त गर्ने ऐन, २०१६ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ११ झिक्ने ।
७७. उपत्यकाञ्चल कमिशनर मेजिस्ट्रेटको सवाल (तेस्रो संशोधन) ऐन, २०१६ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ६ झिक्ने ।
७८. भन्सार ऐन, २०१६ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको

362

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

७६. हुलाक महसूल ऐन, २०१६ धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ४६ झिकने ।
७७. जिल्ला पञ्चायत ऐन, २०१६ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ४ झिकने ।
७८. जिल्ला पञ्चायत ऐन, २०१६ प्रस्तावनामा रहेको "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ५४ झिकने ।
७९. राष्ट्रिय संवाद समिति ऐन, २०१६ प्रस्तावनाको शुरूमा "सर्वसाधारण जनताको सुविधा कायम राख्ने" भन्ने शब्दहरू थप्ने र "नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार" भन्ने शब्दहरू राख्ने र दफा ३४ को मार्जिनल नोटमा रहेको "बचाउ" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "बाझि एमा गर्ने" भन्ने शब्दहरू राख्ने र उप-दफा (१) मा रहेको "(१)" अंक झिकने र उप-दफा (२) झिकने ।

अनुसूची-२

क्रम संख्या	नेपाल ऐनको नाम	कैफियत
१	२	३
१.	भन्सार महसूल (नं. २) ऐन, २०१८	
	लालमोहर सदर मिति २०१६।१२।३०।६.	

आज्ञाले-

विनोदप्रसाद धिताल

श्री ५ को सरकारको सह-सचिव,

कानून तथा न्याय मन्त्रालय ।

३६३

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।